

DOCUMENT DE RETORN

**PROCÉS DE PARTICIPACIÓ PER A LA
PROTECCIÓ DE LA DESEMBOCADURA DE
LA TORDERA**

16 DE FEBRER - 5 DE MARÇ DE 2021

Blanes (La Selva) i Malgrat de Mar (Maresme)

Març de 2021

Contingut

I.	MEMÒRIA.....	3
1.	Antecedents.....	5
2.	Característiques del procés participatiu.....	6
3.	Disseny del projecte de participació.....	6
4.	Campanya de difusió del procés participatiu.....	7
5.	Moments participatius.....	8
5.1.	Sessió de presentació.....	8
5.2.	Exposició al carrer.....	9
5.3.	Enquestes telemàtiques.....	13
5.4.	Document de retorn.....	14
6.	Resultats del procés participatiu.....	14
6.1.	La participació a la sessió de presentació.....	14
6.1.1.	Bloc A: Límits territorials.....	14
6.1.2.	Bloc B: Usos i accessos.....	15
6.2.	La participació a l'exposició al carrer.....	15
6.2.1.	Valors naturals.....	16
6.2.2.	Usos socials i econòmics.....	16
6.2.3.	Sentiments.....	17
6.2.4.	Suggeriments.....	17
6.3.	La participació a través de les enquestes.....	19
6.3.1.	Enquesta de la Reserva natural parcial.....	20
6.3.2.	Les enquestes de 3r d'ESO.....	29
7.	Conclusions.....	30
II.	ANNEXOS	
	Annex 1. Nota de premsa de l'Ajuntament de Malgrat de Mar	
	Annex 2. Reportatge fotogràfic de les exposicions	
	Annex 3. Diapositives de la sessió de presentació online	

Comissió de participació

Sílvia Delgado, Ajuntament de Blanes
Ivan del Rio, Ajuntament de Blanes
Laia Gómez, Ajuntament de Malgrat de Mar
Montse Martínez, Ajuntament de Malgrat de Mar
Eva Palau, Ajuntament de Blanes
Montserrat Rosell, Ajuntament de Blanes
Enric Sagristà, equip redactor
Oliver Sánchez-Camacho, Ajuntament de Malgrat de Mar
Jordi Torallas, equip redactor
Marina Vall-Ilosada, Ajuntament de Blanes
Jordi Vila, Ajuntament de Malgrat de Mar

Equip dinamitzador i redactor

Enric Sagristà
Jordi Torallas

I. MEMÒRIA

El present document és el retorn als ciutadans, del procés participatiu per a la protecció de la desembocadura de la Tordera, dut a terme a Blanes i a Malgrat de Mar entre els dies 16 de febrer i 5 de març.

Aquest procés de participació respon a la promoció de la reserva natural parcial, tal com s'indica més endavant.

1. Antecedents

La desembocadura del riu Tordera, situada entre els municipis de Blanes i Malgrat de Mar, és un espai natural protegit, a nivell català pel Pla d'espais d'interès natural (PEIN), i a nivell europeu per la Xarxa Natura 2000.

A rel de la *torderada*¹ provocada per la tempesta Glòria, a finals del mes de gener de 2020, aquest espai va patir una profunda regeneració morfològica, ampliant la superfície de la llacuna i la disposició de la barra sorrenca que la tanca, com a trets més destacables.

Aquests canvis morfològics van suposar, a efectes ambientals, una recuperació sobtada de molts dels valors naturals que s'havien degradat progressivament al llarg dels anys.

Per a reforçar la protecció de l'espai i garantir la conservació d'aquests valors naturals recuperats -a més de garantir la seguretat dels ciutadans- els Ajuntaments de Blanes i de Malgrat de Mar procediren al tancament, físic i normatiu de l'espai litoral regenerat. Addicionalment, l'Ajuntament de Malgrat instal·là un observatori al final del camí d'accés a la llacuna, i l'Ajuntament de Blanes treballa per a l'obtenció dels permisos per instal·lar-ne dos més.

Atès que la protecció mitjançant un Acord de Junta de Govern a Blanes, i un Decret d'Alcaldia a Malgrat de Mar, té diverses limitacions funcionals i temporals, ambdós Ajuntaments han considerat necessari de dotar els municipis d'ordenances municipals per a la protecció d'aquest espai, i alhora, d'iniciar conjuntament el procés de promoció d'una Reserva natural parcial.

El procés d'aprovació d'una ordenança municipal requereix d'un procés de participació ciutadana², així com el procés de promoció d'una reserva natural parcial³. En base a la coincidència temàtica i temporal d'aquests processos participatius, tots dos Ajuntaments consideren adient de celebrar-los conjuntament, per a facilitar una major participació de la ciutadania de cadascun dels municipis.

Tant per la redacció de la documentació per a la promoció de la reserva natural parcial, com per a l'assessorament en el procés de redacció de l'ordenança, es contracta una empresa consultora a qui també s'encomana el procés participatiu preceptiu.

¹ Les *torderades* són episodis recurrents de desbordament de la Tordera. No són episodis excepcionals, però sí irregulars i imprevisibles.

² Article 133 de la Llei 39/2015, de primer d'octubre, del Procediment administratiu comú de les administracions públiques.

³ Article 27 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'Espais naturals de Catalunya

2. Característiques del procés participatiu

El procés participatiu que es planteja així, presenta la singularitat de respondre simultàniament a tres processos administratius diferents: una ordenança municipal a Blanes, una ordenança municipal a Malgrat, i la promoció d'una reserva natural parcial per part d'ambdós Ajuntaments.

El procediment administratiu per a l'aprovació de les ordenances municipals inclou un seguit d'etapes d'obligat compliment i calendari que han empès a dur a terme el procés participatiu amb urgència, per a permetre una aprovació prèvia a l'extinció de la vigència del decret d'alcaldia de Malgrat de Mar i de l'Acord de la Junta de Govern de Blanes.

També cal tenir en compte que aquest procés es veu sotmès a les restriccions de mobilitat i de reunió vigents a Catalunya, per la situació de pandèmia pel SARS-CoV-2, fet que impedeix la realització d'un procés participatiu presencial, com és més habitual.

Finalment, i de forma inesperada, les eleccions al Parlament de Catalunya, prèviament ajornades, acaben coincidint en el temps amb les dates previstes pel procés participatiu, impedit el seu desenvolupament previst inicialment.

3. Disseny del projecte de participació

Atenent als condicionants plantejats anteriorment, es dissenya un procés de participació de 15 dies, que arrenca el 16 de febrer i s'allarga fins el 5 de març.

El públic objectiu són tots els ciutadans de Blanes i de Malgrat de Mar, tot i que atenent a les característiques de la qüestió plantejada, són ben vingudes les aportacions de totes les persones interessades en la qüestió, independentment del seu lloc de residència.

Les mesures de confinament comarcal adoptades per a la prevenció de la pandèmia impossibiliten les sessions de participació presencials desitjades en primera opció, pel que es planteja una sessió de presentació telemàtica del procés participatiu, amb l'ús d'eines de participació a distància per a fomentar la participació.

Tanmateix, amb l'objectiu d'arribar a la població amb més dificultats o menys accessibilitat als mitjans informàtics i telemàtics, es plantegen sengles actuacions als carrers de Malgrat i de Blanes, a través de plafons expositius i la possibilitat de completar les enquestes de forma analògica.

Es planteja una campanya de difusió del procés participatiu amb l'objectiu d'assolir el major abast possible i per tant, la major participació ciutadana possible.

Per un major impacte de la campanya, s'encarrega la imatge gràfica de tot el procés participatiu a una dissenyadora local.

4. Campanya de difusió del procés participatiu

La campanya de difusió arrenca el dia 16 de febrer de 2021 amb la publicació d'una nota de premsa per part dels dos Ajuntaments, la col·locació de cartells informatius a diferents punts de Blanes i de Malgrat de Mar, la publicitat a les respectives xarxes socials (Twitter, Instagram i Facebook), i la posada en funcionament dels espais de participació als webs dels Ajuntaments.

Figura 1. Algunes mostres de publicacions a les xarxes socials de cadascun dels Ajuntaments.

El dia 18 de febrer, Ona Maresme entrevista l'Enric Sagristà, membre de l'equip dinamitzador del procés participatiu, per donar-lo a conèixer a la població local.

Durant tot el període del procés participatiu es fan recordatoris des dels perfils a les xarxes socials, tant institucionals com de l'equip dinamitzador.

El recordatori se centren principalment en les enquestes telemàtiques i els dies de les exposicions al carrer que s'han de celebrar, tant a Malgrat de Mar primer, com a Blanes més endavant.

5. Moments participatius

AJUDA'NS a protegir la Tordera
UNIM ESFORÇOS PER PRESERVAR AQUEST ESPAI

PROCÉS PARTICIPATIU PER A LA PROTECCIÓ DE LA DESEMBOCADURA DE LA TORDERA

- 22 FEBRER 19:00H** PRESENTACIÓ TELEMÀTICA DEL PROJECTE
- 16-5 FEBRER - MARÇ** ENQUESTA PER A LA RESERVA NATURAL PARCIAL
- 16-5 FEBRER - MARÇ** ENQUESTA SOBRE L'ORDENANÇA MUNICIPAL
- 25 FEBRER 11:00H-13:00H 17:00H-19:00H** EXPOSICIÓ INFORMATIVA "PROTEGIM LA TORDERA" LLOC: PEIXATERIES VELLES

participa-hi!

5.1. Sessió de presentació

Anunciada a través de la nota de premsa del dia 16 de febrer, dels cartells repartits pels carrers de Blanes i Malgrat, i per les xarxes socials d'ambdós Ajuntaments, la sessió de presentació del procés participatiu va tenir lloc el dilluns 22 de febrer a les 19h, de forma telemàtica, i amb la presència dels Alcaldes, Regidors de medi ambient i tècnics municipals de Blanes i de Malgrat de Mar.

La sessió presentà en primera instància les característiques del procés de participació, les problemàtiques que es pretenen afrontar amb els instruments de gestió (ordenança i reserva natural parcial), les seves característiques i primers plantejaments concrets.

En segona instància es dugué a terme una activitat participativa a través de la plataforma Vevox, on els assistents a la sessió podien contestar a les preguntes plantejades per la organització.

Figura 2. Exemple d'una de les preguntes plantejades a través de la plataforma Vevox

il. Poll Open

Et sents satisfet amb la creació de la reserva natural parcial?

Select a choice.

☐ Sí

☐ No

Finalment, un espai de temps va ser reservat per a les preguntes i comentaris dels assistents.

La sessió telemàtica es va desenvolupar a través de la plataforma de videoconferències *Jitsi* per a les persones inscrites prèviament, però també va ser retransmesa pel canal de *Youtube* de l'Ajuntament de Malgrat de Mar per arribar a més gent.

La sessió va ser enregistrada i és disponible en [aquest enllac](https://www.youtube.com/watch?v=kWptYVDEEi4&t=3948s) ⁴ (a partir del minut 6:59).

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=kWptYVDEEi4&t=3948s>

5.2. Exposició al carrer

El següent moment participatiu es va dur a terme als carrers d'ambdós nuclis urbans, dijous 25 de febrer, de 10h a 13h i de 17h a 19h, a les Peixateries Velles de Malgrat de Mar; i dissabte 27 de febrer, de 10h a 13h, al Passeig Cortils i Vieta de Blanes.

L'exposició constà de set plafons de grans dimensions:

1. Anunci de l'espai expositiu
2. Com protegim i protegirem la desembocadura de la Tordera?
3. Perquè protegir la Tordera? (Plafó 1 de 2)
4. Perquè protegim la Tordera? (Plafó 2 de 2)
5. El procés participatiu
6. Participa: *Quins valor naturals destacaries? Quines usos socials i econòmics destacaries?*
7. Participa: *Expressa el que sents per la Tordera? Ens vols fer un suggeriments per protegir la Tordera?*

Figura 3. Plafó 1 de l'exposició al carrer

Figura 4. Plafons del 2 al 7 de l'exposició realitzada

El **plafó 1** tenia per objectiu de ser un reclam i presentació de l'espai expositiu.

El **plafó 2** explicava de quina forma s'està protegint la desembocadura de la Tordera, senyalant la importància de les actituds cíviques individuals i per tant de l'educació ambiental; l'existència de figures de protecció com el Pla d'espais d'interès natural (PEIN) i la Xarxa Natura 2000, així com el decret d'alcaldia de Malgrat de Mar i l'Acord de Junta de Govern de Blanes vigents; i finalment la preparació de les ordenances municipals i la reserva natural parcial motivadores del procés de participació.

El **plafó 3** presentava de forma sintetitzada els valors naturals, tant biològics, com físics (geomorfologia, hidrologia, etc) de l'espai, així com els processos dinàmics que el configuren. Aquests són els elements intrínsecs que justifiquen la protecció prevista.

El **plafó 4** en canvi, destacava d'una banda els valors que la natura ofereix a l'ésser humà, sintetitzats els els objectius de desenvolupament sostenible de l'ONU i en els serveis ecosistèmics (de suport, de proveïment, de regulació i culturals) com a elements del benestar humà. D'altra banda, feia esment a les amenaces i dificultats a les que és sotmès l'espai per causes antròpiques.

Figura 5. Fotografia de l'exposició al carrer de Blanes (27/02/2021)

El **plafó 5** era dedicat a explicar el procés participatiu i fomentar-hi la intervenció dels visitants a l'exposició, a través de les enquestes principalment, però també indicant els moments participatius precedents i la possibilitat de rebre aquest document de retorn.

El **plafó 6** era destinat a la participació activa dels visitants a l'exposició, amb dos espais destinats a l'expressió: un per destacar els valors naturals i un altre per destacar els usos socials i econòmics, de la desembocadura de la Tordera.

De la mateixa manera, el **plafó 7** era destinat a una expressió lliure dels sentiments vinculats a l'espai de la desembocadura, així com un espai pels suggeriments.

Finalment, les mateixes enquestes penjades als webs municipals eren a disposició dels visitants en format paper per a la seva comoditat, si s'esqueia.

Així mateix, cal senyalar que els tècnics de l'equip dinamitzador eren presents al llarg de tot el temps d'exposició, per a resoldre dubtes, respondre les preguntes i ajudar en la participació dels visitants.

Figura 6. Fotografia de l'exposició al carrer de Blanes (27/02/2021)

Figura 7. Espais expositius a Malgrat de Mar (esquerra) i a Blanes (dreta)

5.3. Enquestes telemàtiques

Es varen dur a terme dues enquestes telemàtiques obertes al públic, no només als residents a Blanes o Malgrat de Mar, del 16 de febrer de 2021 al 5 de març de 2021. A continuació es mostra la pàgina de portada de l'enquesta per la Reserva natural parcial.

5.4. Document de retorn

Finalment, el procés participatiu finalitza amb la redacció i distribució d'aquest document de retorn als participants que ha de ser distribuït a totes les persones que van deixar les seves dades de contacte, així com a través dels canals de difusió dels que disposen els Ajuntaments de Blanes i de Malgrat de Mar.

L'objectiu d'aquest document és el de descriure el procés de participació ciutadana, tal com s'ha fet als apartats anteriors, i de fer públics els resultats de les enquestes i la participació a l'exposició, com es fa en els apartats següents.

6. Resultats del procés participatiu

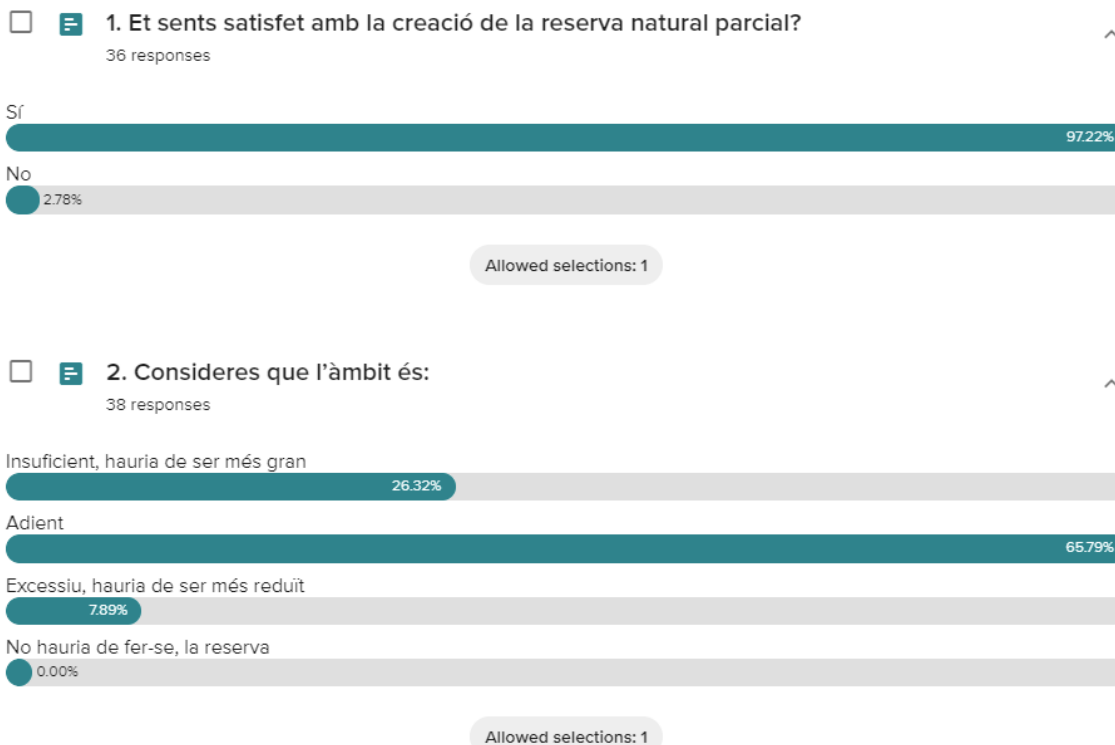
A banda del present document, els resultats del procés participatiu es poden presentar en tres grans blocs que es desenvolupen en els següents apartats.

6.1. La participació a la sessió de presentació

Com s'ha presentat anteriorment, la participació activa en la sessió de presentació es va dur a terme a través d'un seguit de preguntes, a través de la plataforma Vevox orientades a conèixer l'opinió dels participants sobre els límits territorials plantejats per l'equip redactor -en un primer bloc, i els usos i els accessos a la zona de reserva natural -en un segon bloc.

Les preguntes, amb els resultats obtinguts a cada votació, van ser les següents:

6.1.1. Bloc A: Límits territorials

6.1.2. Bloc B: Usos i accessos

☐ 8. Fins on estàs d'acord de limitar els usos i els accessos a la zona de reserva natural? ^

Tot el que la normativa permeti

65.71%

Convé limitar els usos fixes, però permetre alguns usos temporals o estacionals

31.43%

S'hauria de permetre l'accés per a activitats puntuals

2.86%

Allowed selections: 1

6.2. La participació a l'exposició al carrer

L'exposició al carrer tenia una finalitat principalment informativa, però també disposava d'un espai de participació a través del format analògic de les enquestes, així com la possibilitat d'expressar idees i parers mitjançant els papers adhesius (post-it) disposats en els corresponents plafons.

En els plafons, com s'ha assenyalat anteriorment, s'hi plantejava la possibilitat d'expressar la opinió o les emocions en base a quatre grans ítems:

- valors naturals
- usos socials i econòmics
- sentiments
- suggeriments

A continuació es presenten els resultats en forma de núvol de paraules per mostrar gràficament quines són les expressions més freqüentment utilitzades.

6.2.1. Valors naturals

Les expressions genèriques **plantes, animals, fauna, flora, flors**, o més concretes com *ocells, arbres, flamencs, insectes, herbes, peixos i mussol*, dominen àmpliament els valors naturals destacats pels participants. En sentit més ampli, però directament vinculats a la biosfera, també es fa esment a la *biodiversitat*, la *vida* o l'*ecosistema*. Tanmateix, també es destaquen elements com la mateixa **natura**, o importants pel suport de la vida, com els *hàbitats, el medi, o la llacuna*.

Sense una estricta relació amb la pregunta, però interessants per interpretar el sentit de les respostes, apareixen expressions com *menjar, ecoturisme, amor, cura, (no) contaminar, conservació, menjar, verdura, fruita i educació* (ambiental).

6.2.2. Usos socials i econòmics

Pel que fa als usos socials i econòmics destacats, la funció de la natura s'imposa de forma molt significativa. Expressions com **plantes, natura, animals o aire** són les més repetides, juntament amb *ocells, mussol o ecosistema*.

Així mateix, entre els usos socials i econòmics en el sentit més estricte, hi destaca l'**educació** (ambiental), just per sobre de la **bicicleta** i l'**ecoturisme**, seguit de **jugar**. També s'esmenten expressions com *patinet*, *córrer*, *descobrir*, *cabanes* o *platja*.

També cal fer esment a expressions que comporten alguna activitat, malgrat no sigui en el sentit de la pregunta, però que denoten una determinada visió de l'espai, com són (tenir) *cura*, i en menor mesura *compromís*, *actuar*, (no) *molestar*, o *estimar*.

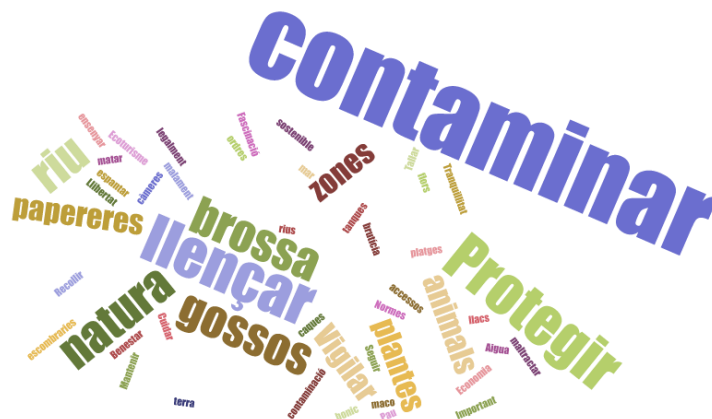
6.2.3. Sentiments

Des del punt de vista emocional s'observa que les expressions emprades reflecteixen una relació bidireccional amb la Tordera. D'una banda, els sentiments dels que els participants són subjectes passius, generalment en positiu, però no exclusivament, fruit de la seva relació amb la desembocadura. Entre aquests destaquen **el respecte, la tranquil·litat, l'admiració, la pena** i en menor mesura *la pau, la fascinació, l'alegria, la paciència o la curiositat*, entre altres. En definitiva, un conjunt de valors espirituals propis dels serveis ecosistèmics de caràcter immaterial de la natura.

D'altra banda, el riu i la desembocadura també semblen generar sentiments que porten a l'acció que es concreta amb les expressions (tenir) **cura, amor, (no) contaminar, estimar, (no) embrutar o compromís**. I per altra banda, apareixen alguns dels elements que són a l'origen d'aquests sentiments, com ho són la **natura** o els **animals**.

6.2.4. Suggeriments

Apareix clarament una preocupació respecte a l'impacte de l'activitat humana sobre l'espai de la desembocadura, sent la paraula **contaminar** la més utilitzada, acompanyada d'expressions com **brossa, llençar o papereres**, orientades en aquesta mateixa direcció. També queda reflexada la preocupació per l'estat de la natura a través de la freqüència de paraules com **natura, riu, plantes, animals**, o sobretot **protegir** (i en menor grau, *vigilar, normes, càmeres o tanques*).

Finalment també és destacable l'aparició de la paraula **gossos** (així com *caques*) que posa de manifest la percepció d'aquest element com quelcom a tractar amb especial atenció en aquest àmbit.

6.3. La participació a través de les enquestes

Les respostes a través de les pàgines web dels respectius ajuntaments sumen un total de 340 enquestes completades pel conjunt del procés participatiu per a la protecció de la desembocadura, tot i que es té constància de nombroses respostes incompletes, potser per la llargada dels qüestionaris, o potser per la necessitat d'identificar-se.

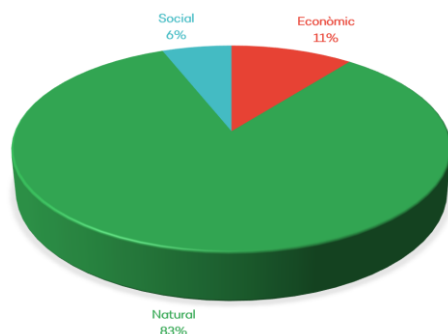
Des del portal de l'Ajuntament de Blanes s'han respost un total de 144 enquestes mentre que pel portal de l'Ajuntament de Malgrat de Mar se n'han respost 206.

6.3.1. Enquesta de la Reserva natural parcial

A continuació es relacionen les preguntes i els resultats de l'enquesta sobre la Reserva natural parcial. Per a cada resposta se n'analitzen els resultats.

RESULTATS ENQUESTA RESERVA NATURAL PARCIAL

1. Quina és, al teu parer, la principal funció de l'espai de la desembocadura actualment?

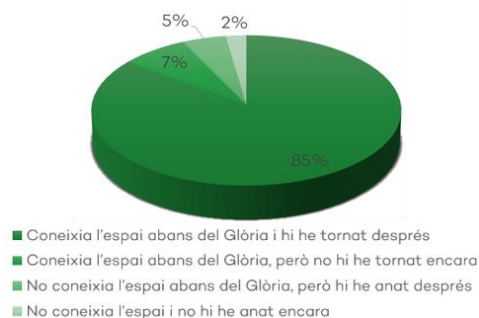

La desembocadura de la Tordera compleix diferents funcions en el territori: una de natural com a espai on hi predominen els processos naturals i, per tant, és el suport de múltiples hàbitats de nombroses espècies tant animals com vegetals; una funció social com a espai d'oci per l'ésser humà (passeig, bany, etc...); i una funció econòmica com a motor per atraure visitants a la zona o per encabir-hi diferents activitats econòmiques.

En aquest sentit, la pregunta pretenia recollir quina d'aquestes és la funció principal a dia d'avui a la desembocadura, segons els enquestats. Els resultats obtinguts mostren que un 83% dels participants consideren que, actualment, la principal funció és la natural, un 11% considera que la funció econòmica en seria la principal i un 6% considera que la seva principal funció és la social, és a dir, per l'oci del l'ésser humà.

D'aquestes dades, se'n pot concloure que la majoria de la població considera que convé prioritzar la funció natural per davant de la resta.

2. Coneixes els canvis que ha experimentat la desembocadura arran de la tempesta Glòria (inundacions de gener del 2020)?

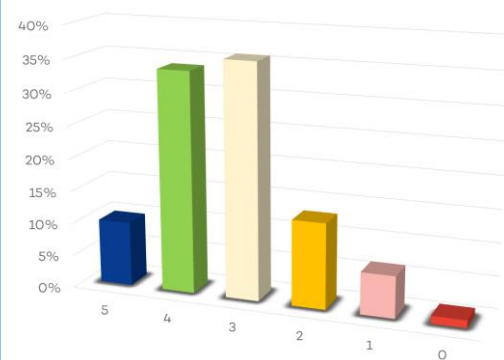

A través d'aquesta pregunta es volia esbrinar el grau de coneixement de la població enquestada sobre la desembocadura; confirmar o desmentir que blanencs/ques i malgratencs/ques són bons coneixedors d'aquest espai.

Els resultats obtinguts posen de manifest que els ciutadans de Blanes i Malgrat són visitants habituals de la desembocadura, atès que un 85% afirma haver-hi estat abans i després del Glòria, mentre que un 7% ens diu que la coneix però que encara no hi ha tornat des del Glòria. Només el 2% d'enquestats manifesta que mai ha estat a la zona i un 5% l'han descobert després de la tempesta.

Com a conclusió, se'n pot extreure que, en general, les persones participants en aquesta enquesta són grans coneixedors de l'àmbit, pel que es justifica que sigui tinguda en compte la seva opinió de cara a protegir la Tordera.

3. Com valoren l'estat actual de la desembocadura?

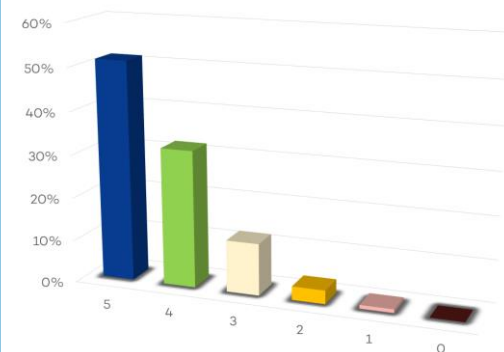

Aquesta pregunta pretenia conèixer el grau de satisfacció de la població amb l'estat actual de la desembocadura, és a dir, si el consideren més o menys bo, essent el "5" un estat òptim i un "0" un estat pèssim.

Els resultats indiquen que la ciutadania considera que l'estat actual de la desembocadura és una qüestió complexa de valorar, atès que els valors extrems només agrupen un 7% de les respostes pels valors 1 i 0, i un 10% de les respostes pel valor 5. Així doncs, el gruix dels enquestats (83%) considera que l'estat actual de la desembocadura mereix una valoració intermitja (2, 3 o 4) fet que ens indica que si bé hi veuen coses positives n'hi ha d'altres que no ho són tant. D'aquest darrer grup però cal destacar que més d'un terç del total (36%) ens manifesta que l'estat actual és bo (3).

La puntuació mitjana de l'estat actual de la desembocadura és de 3,2 (en escala de 0 a 5) indicant que **els participants tendeixen a considerar positivament aquest aspecte**, tot i que poden considerar diferents aspectes negatius. Per tant, és possible de concloure que **són necessàries actuacions de millora de l'estat de la desembocadura**.

4. Com puntues l'actual valor natural de la desembocadura?

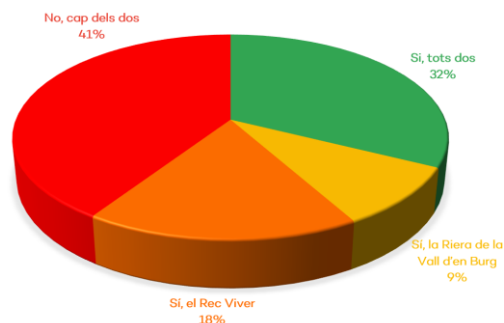

Així com l'anterior pregunta feia referència a l'estat general de la desembocadura, aquesta es referia exclusivament al seu valor natural, sense tenir en compte altres aspectes com els valors socials, econòmics o altres serveis ecosistèmics. L'objectiu era de conèixer concretament la percepció de la ciutadania respecte al valor natural de la desembocadura de la Tordera.

Els resultats mostren que el 83% dels participants considera que la desembocadura té un valor natural alt (4) o molt alt (5). Per altre banda, un 12% de la població entén que té un valor mig (3) i únicament un 3% el considera ja tirant cap a baix (2). Destaca que només un 1% interpreta que el valor natural d'aquest espai és molt baix o nul.

D'aquestes dades se'n pot concloure que la ciutadania considera, majoritàriament, la **desembocadura de la Tordera com un espai de gran valor natural** i, per tant, es pot entendre que és justificat que els ajuntaments promocionin la declaració de la Reserva natural parcial per tal de poder dotar aquest espai d'una protecció superior i, sobretot, més efectiva de la que gaudeix a dia d'avui.

5. Coneixes els braços secundaris (rieres i torrents complementaris) de la Tordera?

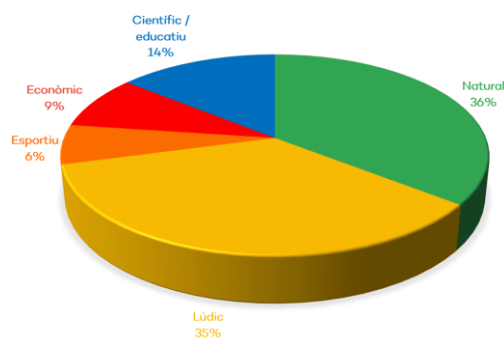
Havent inclòs la llera del Rec Viver (canal secundari de la Tordera a Malgrat de Mar) a l'àmbit de la petició de Reserva natural parcial, es va creure adient de saber el grau de coneixement de la població dels canals/braços secundaris de la Tordera, més enllà del coneixement de la desembocadura.

L'esmentat Rec Viver, situat al Pla de Grau de Malgrat de Mar, i la Riera de la Vall de Burg (a Blanes) havien estat importants canals secundaris de la Tordera per on s'hi canalitzava l'aigua i els sediments quan el riu desbordava. Actualment, ambdós es troben fortament modificats fins el punt que la Riera de la Vall de Burg ha perdut la seva funcionalitat, essent a dia d'avui una mena de col·lector pluvial del nucli urbà de Blanes, motiu pel qual ha quedat exclosa de la petició de Reserva.

Dels resultats se'n pot extreure que una part important de la ciutadania coneix aquests cursos fluvials secundaris (32%) i un altre 26% en coneix almenys el del seu municipi (17% només el Rec Viver i 9% només la Vall de Burg). Destaca també el fet que una part important de la població no els coneix (41%).

Com a conclusió, si bé la població mostra un gran coneixement de la Tordera, aquest coneixement es dilueix en fer referència als seus braços secundaris, si bé es pot considerar positivament que 2/3 parts de la població els conegui, o almenys en conegui un. Aquesta dada, tendeix a **validar la inclusió del Rec Viver en l'àmbit de la Reserva natural parcial per tal de protegir un espai desconegut per una part de la població malgrat el seu important paper en la funcionalitat hidrològica del delta i el seu potencial ecològic.**

6. Quin és, segons tu, l'ús més habitual de la desembocadura?

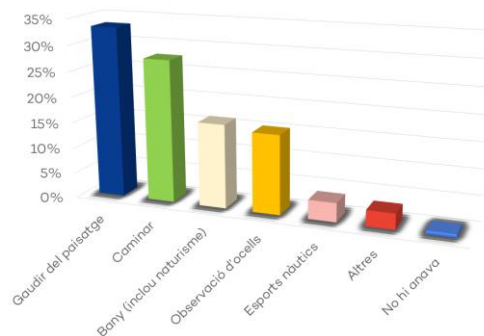
La pregunta, volia constatar la visió de la ciutadania envers els usos que es desenvolupen o s'han desenvolupat a la desembocadura de la Tordera.

Els resultats posen de manifest que la meitat de la ciutadania (50%) considera que l'ús més habitual a la desembocadura és el pròpiament natural o el científic/educatiu. Tanmateix, un part important de la població considera que l'ús lúdic n'és el principal (35%). Finalment un 9% considera que l'ús principal és l'econòmic i un 6% l'esportiu.

D'aquests resultats se'n pot extreure com a conclusió que la creació de la Reserva natural parcial i la conseqüent protecció i regulació d'accossos a la desembocadura, suposarà una limitació significativa dels usos lúdic, esportiu i econòmic, tal com es desenvolupen actualment.

Per tant, **serà necessari trobar formes alternatives en les zones perifèriques per donar cabuda a aquests usos, a més de fer-los compatibles amb la funció ambiental de la futura Reserva natural parcial.**

7. Si n'ets usuari, què hi feies principalment abans de la prohibició de l'accés vigent a dia d'avui?

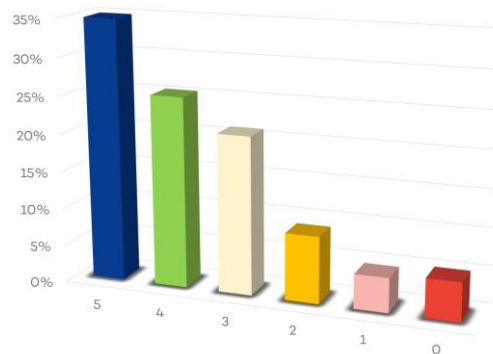

L'objectiu d'aquesta pregunta era de conèixer l'ús principal que la població feia de l'espai de la desembocadura de la Tordera, abans de la limitació de l'accés.

Els resultats posen de manifest que en aquest espai s'hi desenvolupen principalment 5 activitats: gaudir del paisatge (33%), caminar (28%), bany (16%), observació d'ocells (15%) i esports nàutics (4%). A més, es constata l'existència d'altres usos minoritaris a la zona com ara la fotografia, la bicicleta, l'observació de quiròpters, el passeig de gossos o altres esports que tots junts no superen el 3%.

D'aquests resultats se n'extreu la conclusió que caldrà, havent declarat la Reserva natural parcial i regulant amb ella l'accés a la desembocadura de la Tordera, **adequar els espais perifèrics per a donar cabuda a aquests usos**. Així doncs, serà convenient de crear rutes de senderisme respectuoses amb l'àmbit de reserva que permetin seguir gaudint del paisatge i el senderisme, s'hauran de buscar/adequar platges perifèriques com alternativa per al bany i, en especial, el naturisme; caldrà habilitar nous espais per a l'observació dels ocells; i donar una alternativa als esports nàutics en altres zones dels municipis.

8. Quina importància té la desembocadura com a recurs turístic?

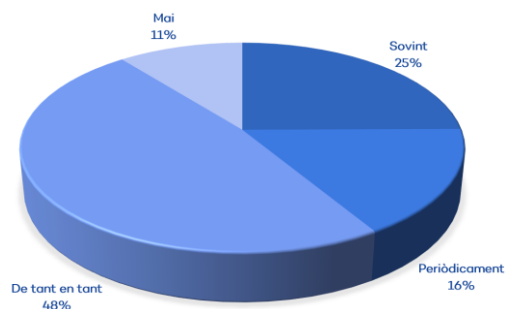

Amb aquesta pregunta es volia conèixer la percepció de la població respecte a la desembocadura de la Tordera com a recurs turístic pels municipis de la zona.

Els resultats mostren que un 60% dels enquestats considera que té una importància gran (4) o molt gran (5) com a recurs turístic per a la zona. A més, un 21% interpreta que té certa importància pel turisme (3). Per altre banda, un 14% considera que té una importància baixa (2) o molt baixa (1) i un 5% que no té cap mena d'importància (0). De mitjana, s'obté una puntuació de 3,6 (en una escala de 0 a 5) que li atorga una importància entre considerable i alta.

En definitiva, **el 94% de la població participant identifica l'espai com un recurs turístic per a la zona**, ja sigui de major o menor importància. D'aquests, el 57% considera que aquesta importància és elevada o molt elevada. Per tant, declarada la Reserva natural parcial, serà convenient de promoure aquest espai i dotar-lo de les infraestructures adequades per tal que tots aquells visitants que venen a la zona per veure la desembocadura ho puguin fer de manera respectuosa i segura per la biodiversitat que s'hi troba. A la vegada, també convindrà de prendre mesures de seguretat i de regulació de l'accés per tal que l'activitat turística no malmeti aquest espai.

9. Vas a veure ocells a la desembocadura?

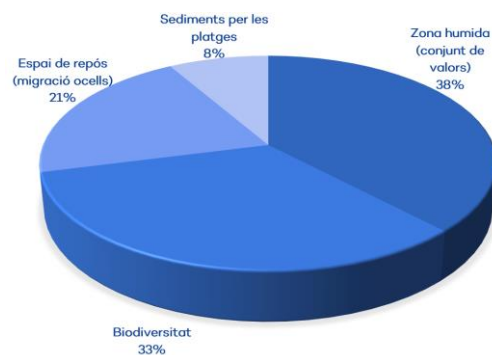

Aquesta pregunta pretenia avaluar l'ús de la desembocadura com a recurs per a l'observació d'ocells, i per tant, fins a quin punt serà convenient de regular o potenciar aquesta activitat.

Els resultats mostren que fins al 89% dels participants dedica part del seu temps a l'observació dels ocells, posant de manifest que és una activitat que agrada i que és habitual a la zona. D'aquests, un 25% ho fa sovint, un 16% periòdicament i un 48% de tant en tant.

L'observació dels ocells és doncs una activitat important a la desembocadura. Tenint en compte que no és una activitat incompatible amb la natura, sembla adient de facilitar, promoure aquesta activitat, vetllant per unes bones pràctiques en el seu desenvolupament.

10. Quin és per a tu el principal valor natural de la desembocadura?

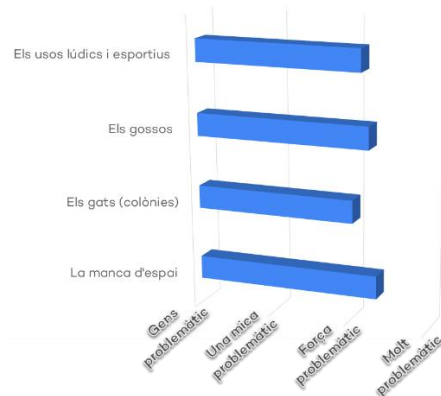

Aquesta pregunta volia posar de manifest la visió que té la població de la desembocadura com a espai natural, és a dir, quin és el principal motiu que li atorga valor natural a la desembocadura de la Tordera. La pregunta donava opció a una resposta de síntesi, però pretenia donar la opció de destacar alguna funció per damunt de les altres si els enquestats així ho consideraven.

Els resultats mostren que la major part dels enquestats (38%) no es decanten per una funció determinada, sinó pel conjunt de funcions que comporta de ser una zona humida. Això inclou també la biodiversitat, l'aportació de sediments, el fet de ser un espai de repòs pels ocells, entre d'altres. Però per altra banda, un 33% considera destacable el valor natural que representa la biodiversitat; un 21% el fet que és un espai de repòs per a la migració d'ocells; i finalment, un 8% considera que el seu valor fonamental és com a font de sediment (sorra) per les platges properes.

Amb aquests resultats, es pot concloure que **gairebé 4 de cada 10 dels enquestats no volen destacar un valor natural per sobre dels altres, sinó posar de relleu el conjunt de valors, com a zona humida que és.** Per tant, és rellevant posar de relleu el paper de l'aigua pel bon funcionament de l'espai natural, tal com és percebut per la major part dels enquestats, atès que és aquest element el que apareix com l'eix vertebrador del conjunt de valors naturals a protegir.

11. Valora les problemàtiques següents des del punt de vista natural

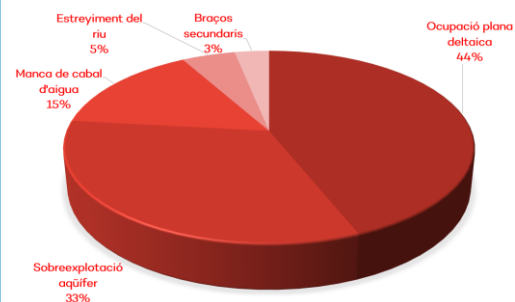

Aquesta qüestió pretenia conèixer la percepció dels ciutadans envers a diferents problemàtiques que hi ha a la zona de la desembocadura des del punt de vista natural. Es plantejaven 4 problemàtiques: la presència d'usos lúdics i esportius, la presència de gossos ja sigui lligats o deslligats, les colònies de gats properes a la desembocadura i la manca d'espai per al desenvolupament natural.

Els resultats mostren, segons mitjana ponderada de totes les respostes, que els 4 aspectes es consideren força problemàtics, essent la manca d'espai el que més preocupa.

Com a conclusió d'aquests resultats se'n pot deduir que **la població és conscient d'aquestes problemàtiques i les considera força importants de cara al correcte funcionament de la natura en aquest espai**. Per tant, les respostes porten a considerar que la població pot entendre com a oportuna la limitació estricta d'aquestes activitats en l'àmbit de la reserva, buscant espais perifèrics alternatius suficientment allunyats per evitar interferències.

12 Quin consideres que és el principal problema del riu, a hores d'ara ?

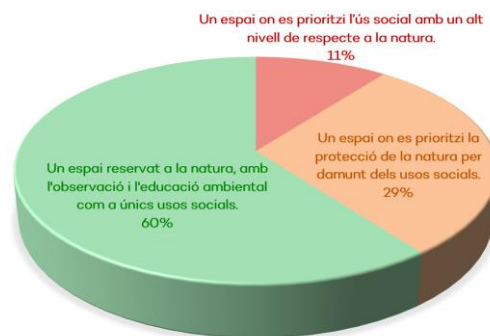

Aquesta pregunta pretenia posar de manifest la percepció de la ciutadania sobre el principal problema de la Tordera actualment.

Els resultats mostren que, segons un 44% dels enquestats, el principal problema és l'ocupació de la plana deltaica per a activitats diverses (agricultura, càmpings,...) amb totes les pressions que això porta associades (reducció de l'espai natural, consum d'aigua,). També hi ha un 33% que considera que el principal problema és la sobreexplotació de l'aqüífer, és a dir, de l'aigua subterrània del riu, que impedeix la correcta funcionalitat d'aquest. A aquest 33% s'hi hauria de sumar un 15% que considera que el problema és la manca de cabal d'aigua, un aspecte totalment relacionat amb l'aqüífer. Per altre banda, únicament un 5% considera que el problema sigui exclusivament l'estrenyiment del riu, si bé això quedaria inclòs en l'ocupació de la plana deltaica. Finalment, un 3% considera que el problema és la desconexió dels braços secundaris del riu (Rec Viver i Vall de Burg).

D'aquests resultats se'n pot concloure que **els participants consideren que la reducció de l'espai natural com a conseqüència de l'ocupació de la plana deltaica i les pressions associades a aquesta ocupació són el principal problema del riu**, reforçant la iniciativa de protegir l'espai natural que queda amb la promoció de Reserva natural parcial abans no sigui massa tard. Per altra banda, també hi ha un percentatge important que considera que el problema és de manca d'aigua, bé sigui per escàs de cabal o bé per sobreexplotació de l'aqüífer, fet que fa pensar també que no és suficient de promoure la reserva i que cal treballar en altres direccions per solucionar totes les problemàtiques existents o, almenys, mitigar-les.

13. Com imagines la futura reserva natural parcial de la desembocadura de la Tordera?

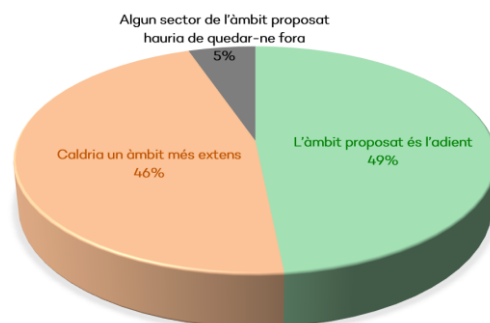
Aquesta pregunta pretén, per una banda, conèixer el què entén la població per "Reserva natural parcial" i com entenen un espai d'aquestes característiques.

Els resultats mostren que la gran majoria d'enquestats (60%) s'imagina la futura reserva natural parcial com un espai reservat a la natura, amb l'observació i l'educació ambiental com a únics usos socials dins d'aquest àmbit. També hi ha un sector important (29%) que considera que si bé s'ha de prioritzar la protecció de la natura també cal donar cabuda a altres usos socials. Finalment, únicament un 10% de la població considera que s'hi ha de prioritzar l'ús social, això sí amb un alt nivell de respecte a la natura.

Tot i que una àmplia majoria dels participants interpreta que la Reserva natural parcial haurà de tenir una funció de conservació de la natura i per a l'educació ambiental, no és irrellevant la proporció d'enquestats que consideren que, en major o menor mesura, hi són adients altres categories d'usos. Així doncs, **convindrà fer un esforç per donar a conèixer les finalitats d'un espai natural de protecció especial com aquest, tant als uns, com als altres.**

**Les respostes de la categoria altres han estat tractades individualment i tingudes en compte en l'anàlisi dels resultats.*

14. Respecte de la superfície de la reserva natural parcial:

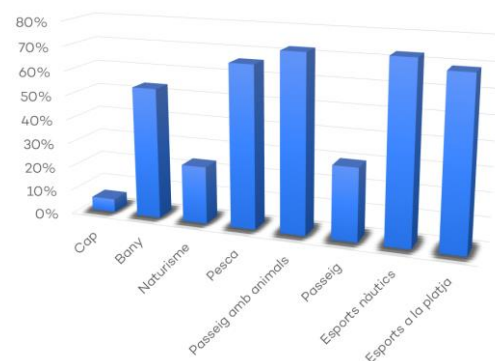
Aquesta pregunta pretenia avaluar el grau de satisfacció de la població amb la proposta de delimitació presentada de cara a la promoció de la Reserva natural parcial a la Generalitat de Catalunya.

Els resultats mostren que si bé un gran part de la població participant considera que la delimitació és l'adient (48%), un grup gairebé tant important (46%) considera que seria convenient un àmbit més extens. Per altre banda, únicament un 5% de la població ha manifestat que alguns sectors haurien de quedar fora de la delimitació.

Amb aquests resultats es pot concloure que **la proposta de delimitació és ben acollida, però que una major extensió de l'àmbit en determinats espais, també seria acceptada de bon grat.** Més enllà d'aquesta proposta en concret, aquestes inquietuds haurien de trobar resposta en les respectives ordenances municipals que els Ajuntament de Blanes i de Malgrat de Mar preparen.

**Nombrosos participants fan referència als càmpings o altres zones urbanes per a ser incloses en l'àmbit de la Reserva natural parcial.*

15. Quins dels usos actuals hauria de limitar-se de forma prioritària?

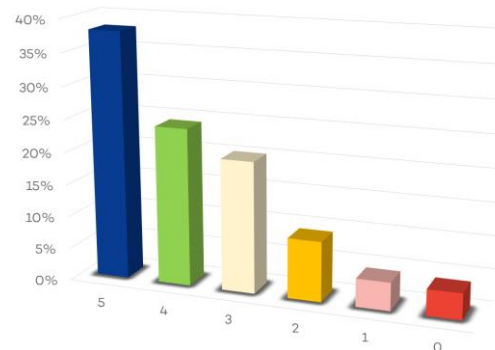

Amb aquesta pregunta, volíem saber els usos que els ciutadans creuen que s'han de limitar en la futura Reserva Natural Parcial per tal de protegir els valors naturals de l'espai. Nosaltres ja proposàvem alguns dels usos que hi ha sobre la taula però deixàvem oberta la opció a afegir-ne d'altres.

Els resultats mostren que la ciutadania, de manera molt àmplia, considera que s'han de limitar usos com el passeig amb animals domèstics (73%), els esports nàutics (73%), els esports a la platja (69%) i la pesca (66%). També s'observa que una mica més de la meitat dels enquestats (54%) considera que s'ha de limitar el bany en l'àmbit de la reserva, però tan sols el 24% considera que s'ha de limitar el naturisme (la contradicció podria respondre a un malentès amb el terme naturisme que no és més que una variant de bany més). Per altre banda, únicament un 30% dels enquestats consideren que s'haurien de limitar els passeigs. Destaca també el fet que únicament un 5% dels enquestats considera que hauria de ser un espai lliure, amb tots els usos admesos.

Aquests resultats fan palès un significatiu **consens per a la limitació, i fins i tot a prohibició, de determinats usos a la zona de Reserva natural parcial**. Al mateix temps, també es fa palesa la necessitat de mantenir una xarxa de rutes per passejar i zones de bany properes a l'àmbit de la reserva atès que aquests usos són apreciats i caldrà facilitar-los en la zona perifèrica.

16. Quina importància dones a la reserva natural parcial com a reclam turístic?

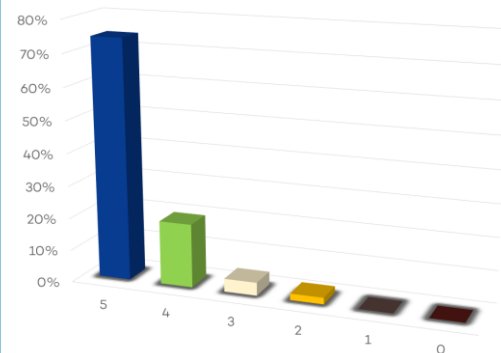

Aquesta pregunta, volia conèixer la percepció dels participants respecte del grau d'atractivitat de la Reserva natural parcial pel turisme.

Els resultats mostren que un 82% dels enquestats considera que el fet que l'espai sigui Reserva natural parcial és un reclam turístic important (3), molt important (4) o indispensable (5). Per altre banda, un 18% creu que és poc (2) o molt poc (1) important i un 4% considera que no té cap mena d'importància (0).

Clarament, **els participants consideren que el fet que la desembocadura de la Tordera esdevingui Reserva natural parcial suposarà un reclam turístic pels municipis**.

17. Quina importància dones a la Reserva natural parcial com a recurs per a l'educació ambiental?

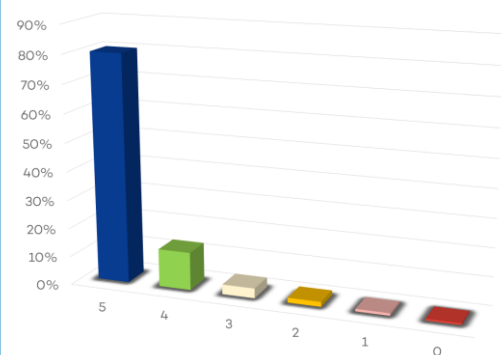

La pregunta pretenia conèixer en quin grau els participants vinculen la creació de la Reserva natural parcial com un element significatiu per a l'educació ambiental.

Els resultats mostren que clarament la població considera que l'aprovació de la reserva serà clau per l'educació ambiental. El 74% dels enquestes manifesten que serà molt important (5) mentre que un altre 20% considera que serà important (4). Destaca el fet que no hi ha cap enquestat que considera que la Reserva no serà important com a recurs per a l'educació ambiental.

Aquest resultat porten a considerar, de forma inequívoca, **l'educació ambiental com un dels eixos significatius en la gestió d'aquest espai**.

18. Com valoreu que la llera de la Tordera, la llacuna litoral i les lleres del Rec Viver esdevinguin una reserva natural parcial?

Finalment, es volia conèixer el grau de satisfacció dels ciutadans amb el fet que aquests espais puguin esdevenir Reserva natural parcial.

Els resultats han mostrat un grau de satisfacció (i acceptació) altíssim ja que el 80% dels enquestats ho valora amb la màxima puntuació (5). Un altre 13% li atorga una valoració alta (4), i en destaca el fet que únicament 2 dels enquestats (<1%) ha manifestat que ho valora negativament (0).

Aquests resultats justifiquen àmpliament la decisió dels Ajuntaments de Blanes i de Malgrat de Mar, de promoure la declaració de Reserva natural parcial, l'aprovació de la qual correspondrà, en darrera instància, a la Generalitat de Catalunya.

6.3.2. Les enquestes de 3r d'ESO

El curs de 3r d'ESO de l'escola Vedruna de Malgrat de Mar ha fet de la participació en aquest procés un exercici d'aprenentatge a través de la visita a l'exposició al carrer, així com la resposta de les enquestes per a la reserva natural parcial.

S'han analitzat vint-i-sis respostes anònimes per a l'enquesta de la reserva natural parcial, per les que es sintetitzen les respostes a continuació.

En termes generals, s'observa que els participants tenen un bon coneixement de la desembocadura de la Tordera, on la majoria d'ells (15) hi observen ocells. En canvi el coneixement del conjunt del delta no és molt profund, malgrat que l'utilitzen principalment per caminar (14) i gaudir del paisatge (9).

La majoria dels alumnes també considera que la desembocadura té (18) i ha de tenir (16) una funció principalment natural, tot i que alguns consideren que té (5) i ha de tenir (4) un ús principalment social i lúdic, i altres que té (4) i ha de tenir (3) una funció econòmica.

Pel que fa a les problemàtiques del riu, la pressió sobre l'aqüífer és percebut com el principal problema (12), mentre que la ocupació de la plana (6), el cabal (3), la pèrdua de funcionalitat dels braços secundaris (3) i estrenyiment de la llera (2) es veuen com a problemes de segon ordre.

De cara al futur de la reserva natural, estan d'acord (12), o consideren necessari d'ampliar (12) l'àmbit territorial proposat; donant més importància a la natura que als usos socials (11) o destinant-la en exclusiva a la natura i a l'educació ambiental (9), mentre que alguns (6), hi posarien per davant els usos socials.

7. Conclusions

De la sessió de presentació així com de les enquestes, se n'extreu un **elevat grau de satisfacció dels participants**, tant amb l'objectiu global de protecció de la desembocadura de la Tordera, com amb els límits territorials de cadascun dels àmbits definits, com a la limitació d'usos i accessos plantejada en el procés participatiu.

De forma sintètica, també es pot concloure que les correccions que es podrien fer a la proposta, s'orienten principalment cap a un **major grau de protecció** dels valors naturals de l'àmbit. D'aquesta manera, tant l'augment de la superfície dels àmbits protegits, com l'increment en les restriccions dels usos i la forma d'accés a aquests àmbits, són les opcions millor valorades, després de les que planteja la proposta.

De la participació al carrer se n'extreuen unes aportacions molt coherents amb les respostes de les enquestes, en la línia de manifestar una **valoració molt important dels valors naturals de l'espai**, i la necessitat **d'emprendre mesures per a la conservació** de l'àmbit de la desembocadura, molt per davant de les activitats econòmiques o socials existents o potencials. Entre aquestes darreres, en destaca l'ecoturisme com una opció més recurrent que d'altres.

II. ANNEXOS

Annex 1. Nota de premsa de l'Ajuntament de Malgrat de Mar

Annex 2. Reportatge fotogràfic de les exposicions

Annex 3. Diapositives de la sessió de presentació online

Annex 1. Nota de premsa de l'Ajuntament de Malgrat de Mar

Cliqueu en el següent enllaç per accedir-hi:

<https://www.ajmalgrat.cat/actualitat/noticies/malgrat-i-blanes-enceten-un-proces-participatiu-conjunt-per-protegir-la-desembocadura-de-la-tordera>

Malgrat i Blanes enceten un procés participatiu conjunt per protegir la desembocadura de la Tordera

Última revisió 18-02-2021 10:03

16/02/2021

Els Ajuntaments de Malgrat de Mar i Blanes s'han unit per preservar la desembocadura del riu la Tordera. Els dos consistoris veïns treballen conjuntament per poder disposar d'eines legals que permetin protegir aquest espai de gran valor mediambiental: d'una banda, una ordenança que reguli els usos i l'accés a la desembocadura, i d'altra, la declaració de reserva natural parcial. Avui dimarts, s'engega un procés participatiu conjunt, perquè la ciutadania pugui opinar a través de dues enquestes. També es farà una presentació virtual del procés de participació i una exposició que es podrà veure als dos municipis aquest mes de febrer.

Per preservar la desembocadura, els ajuntaments necessiten una normativa que els permeti a curt termini regular els usos i l'accés. A més, la voluntat és promoure la declaració de reserva natural parcial d'aquest espai de gran valor mediambiental amb la idea de protegir-lo a llarg termini. Per això, el passat mes de desembre tots dos consistoris van signar un acord per sol·licitar-ho a la Generalitat de Catalunya. Per portar a terme les dues accions, s'engega un procés conjunt de participació ciutadana, que no és vinculant.

Des d'avui, 16 de febrer, i fins al 5 de març la ciutadania pot opinar i dir-hi la seva sobre les dues accions: [l'ordenança](#) i [la petició de reserva natural parcial](#). Els dos ajuntaments també oferiran una presentació virtual del projecte, que tindrà lloc el 22 de febrer a les 19 h, i per a la qual cal fer [inscripció prèvia](#). Per apropar el projecte i aconseguir la implicació de la ciutadania, també es farà una exposició informativa, que es podrà veure a Malgrat de Mar el 25 de febrer a les Peixateries Velles d'11 h a 13 h i de 17 h a 19 h, i a Blanes, al Passeig de Cortils i Vieta de 10 h a 13 h.

Espai de gran valor mediambiental

La voluntat dels dos ajuntaments veïns és preservar aquest espai de gran valor mediambiental per les espècies de fauna, els hàbitats, les comunitats i el paisatge i per constituir un punt imprescindible en la trajectòria migratòria de la fauna salvatge. La desembocadura de la Tordera és un espai natural catalogat com a zona humida, inclòs al PEIN i a la Xarxa Natura 2000, com a riu i estanys de Tordera, catalogat com a zona d'especial conservació en la tipologia d'espai d'aigües continentals. El temporal Gloria va formar al gener de l'any passat una llacuna natural que és un espai òptim per a l'alimentació d'aus en migració i la nidificació de diverses espècies protegides i que cal preservar.

El 30 d'abril de l'any passat l'Ajuntament de Malgrat va tancar els dos accessos a la llacuna natural per tal de protegir les postes d'ous de coriol menut que es van trobar en l'espai i que són espècies protegides. Després, es va iniciar, amb un grup d'experts de l'associació Naturalistes del Montnegre i la Tordera, el seguiment de la fauna present a l'espai i les seves zones d'influència. Des del 14 de maig fins a l'actualitat, s'ha detectat la presència de 160 espècies diferents protegides i, en alguns casos, en risc d'extinció.

El 16 de juny la Secció de Biodiversitat i Medi Natural dels Serveis Territorials de Barcelona del Departament de Territori i Sostenibilitat, va emetre informe a petició de l'Ajuntament de Malgrat, amb un seguit de mesures per compatibilitzar els usos i la preservació de la biodiversitat a la desembocadura de la Tordera. Les conclusions d'aquest informe indiquen que cal aplicar entre d'altres mesures per evitar l'accés de les persones i animals, l'abalissament per garantir àmbits tranquils per a la nidificació, la prohibició d'activitats de lleure perquè impliquen l'accés de les persones i molèsties a la fauna, apantallament del camí i accessos, amb finestretes d'aguait per afavorir l'observació de la fauna evitant les molèsties, entre altres. El 23 de juny, per decret d'alcaldia de l'Ajuntament de Malgrat de Mar, es van adoptar de forma immediata algunes de les mesures proposades per la Secció de Biodiversitat, com senyalitzar l'àmbit, fer un abalissament, prohibir les activitats de lleure, incloses les esportives, apantallar camí i accessos, entre altres.

El passat mes de desembre, l'Ajuntament de Malgrat i el de Blanes van arribar a un acord i van signar un conveni per sol·licitar la declaració de reserva natural parcial.

Annex 2. Reportatge fotogràfic de les exposicions

Exposició a Malgrat de Mar (25/02/2021)

Exposició a Blanes (27/02/2021)

Annex 3. Diapositives de la sessió de presentació online

AJUDA'NS

a protegir

la Tordera

UNIM ESFORÇOS
PER PRESERVAR AQUEST ESPAI

Desenvolupament de la sessió

Fase de presentació del procés (30 minuts)

El procés participatiu: un procés participatiu per a dos instruments

L'aigua a la desembocadura

El sediment al riu i al litoral

Valors naturals

Reserva natural parcial

Ordenança municipal

Fase de participació activa (60 minuts)

El límits territorials de la reserva natural parcial i de l'ordenança municipal

Usos de la desembocadura i del seu entorn

Torn obert de paraules

Comiat

El procés participatiu: un procés per a dos instruments

El procés participatiu: un procés per a dos instruments

Objectiu: protegir els valors naturals de la desembocadura de la Tordera

A curt termini

Ordenança municipal per la regulació dels usos de la desembocadura de la Tordera i espais adjacents per tal de preservar els seus valors naturals.

A mig termini

Creació de la Reserva natural parcial de la desembocadura de la Tordera.

Fases del procés participatiu

AJUDA'NS a protegir la Tordera

PROCÉS PARTICIPATIU PER A LA PROTECCIÓ DE LA DESEMBOCADURA DE LA TORDERA

MÉS INFORMACIÓ:
<https://decideix.ajmalgrat.cat/>
www.ajmalgrat.cat

participa-hi!

22
FEBRER
19:00H

**PRESENTACIÓ TELEMÀTICA
DEL PROJECTE**

16-5
FEBRER - MARÇ

**ENQUESTA SOBRE
L'ORDENANÇA MUNICIPAL**

16-5
FEBRER - MARÇ

**ENQUESTA PER LA RESERVA
NATURAL PARCIAL**

25 i 27
FEBRER

**EXPOSICIÓ INFORMATIVA
"PROTEGIM LA TORDERA"**

MÉS INFORMACIÓ:
www.blanes.cat/deltatordera

**UNIM ESFORÇOS PER
PRESERVAR AQUEST ESPAI**

Exposició informativa
25 de febrer a les Peixateries velles de Malgrat de Mar, de 10 h a 13 h i de 17 h a 19 h
27 de febrer al Passeig de Cortils i Vieta de Blanes, de 10 h a 13 h

document de retorn

L'aigua a la desembocadura

Canvis de nivell de l'aigua i relació amb l'aqüífer
Salinitat de la llacuna

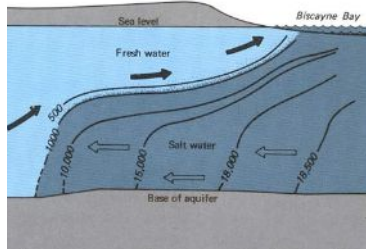
Canvis del nivell de l'aigua i relació amb l'aqüífer

L'aqüífer de la Tordera és el motor de la llacuna

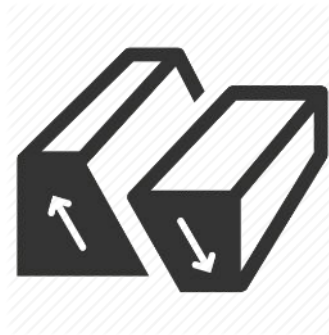
Aigua subterrània

El flux subterrani arriba fins la desembocadura on hi ha un "tap"

Falca salina

La falca salina és la responsable d'aquest "tap" fent augmentar la pressió de l'aigua subterrània

Estructura geològica (falla)

La presència d'una falla a la zona de la desembocadura facilita l'ascens d'aigua subterrània degut a la pressió exercida pel "tap"

Entrada d'aigua de mar (onatge)

La nova llacuna és més susceptible a patir entrada d'aigua de mar degut a que es troba més exposada

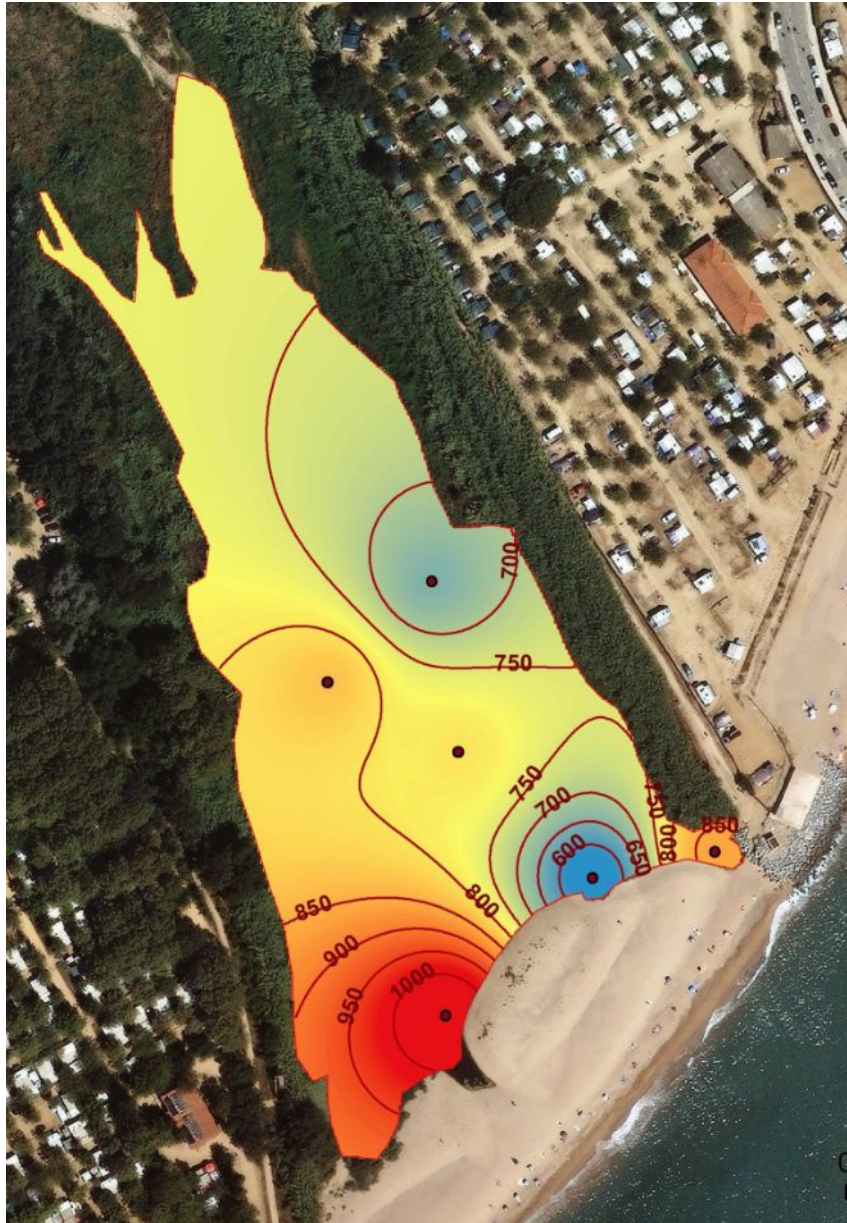

Flux superficial de la Tordera

A major aport superficial de la Tordera, major compensació de l'entrada d'aigua de mar

Salinitat de la llacuna

Salinitat de l'aigua			
Aigua Dolça	Aigua Salobre	Aigua de Mar	Salmorra
<500 mg/l	500-3.000 mg/l	3.000-5.000 mg/l	> 5.000 mg/l

La llacuna de la desembocadura és més dolça que salada

El sediment al riu i al litoral

Dinàmica de la barra i la llacuna

Granulometria de la sorra

Arenys enlloc de dunes

Dinàmica de la barra i la llacuna

La barra de la desembocadura és fruit de la constant lluita entre mar i riu per guanyar territori i, per tant, és una zona molt variable

Crescudes fluvials

- Grans aportacions de sorra al litoral
- Projecció de sediments mar endins

Temporals marítims

- Aportació de sediments o erosió segons orientació de la costa vs temporal

Deriva litoral

- Repartiment del sediment al llarg de la costa

Tipus de sediment

- Sorra grollera típica
- A menor mida de gra més debilitat

Estat de l'aqüífer

- D'ell en depèn el cabal superficial de la Tordera i, per tant, del potencial de transport de sediments

Canvi climàtic

- Pujada del nivell del mar
- Canvis en la meteorologia

Granulometria de la sorra

La **sorra gruixuda** de la Tordera i les platges del Maresme és degut a les característiques de la **conca** de la Tordera

Origen granític

En erosionar-se forma el que coneixem com sauló

Sediment molt resistent a l'erosió (Quars i feldespats)

Curs fluvial "curt"

Poc recorregut = poc rodament = sediment groller

Sediment de mida de gra grollera (sorres i graves)

Absència de material fi

Platges i front deltaic amb grans pendents

Zona molt susceptible en cas d'aportacions artificials de sorra

Les **regeneracions artificials**, amb sorra més fina (ports o fons marí) **alteren la granulometria** típica, reduint el pendent de les platges i **augmentant la seva vulnerabilitat a l'erosió** degut a la pèrdua de cota i la menor densitat

Arenys enlloc de dunes

Duna

Elevació de sorra movedissa (fina) que en els deserts i platja es formen per acció del vent.

Trets característics: *ripples*, sorra fina, zona sense vegetació, pendents forts

Areny (sorrall)

Acumulació de sorra grollera en lleres, ribera o platges que es formen per acció de la dinàmica fluvial i/o marina.

Trets característics: *sense ripples*, sorra grollera, vegetació uniforme, pendents suaus

A les **platges del delta** de la Tordera **no hi ha dunes**, hi ha **sorrals** o **arenys** amb una morfologia semblant a les dunes però amb un procés de formació on **no hi intervé el vent**

Orígen

Temporals marítims

Mida de gra

Grollera

Emplaçament

Rere-platja

Valors naturals

Biodiversitat

Hàbitats i espècies més rellevants

Funció connectora i migradora

Pèrdua de biodiversitat

Biodiversitat

Característiques
físiques de l'espai

+

Característiques
climàtiques de la regió

Diversitat de biòtops

Diversitat d'ecosistemes

Biodiversitat

Les zones humides són punts calents de biodiversitat i de productivitat biològica.

Els **ambients litorals** són sotmesos a una fortíssima **pressió antròpica** a tot el Mediterrani, i especialment a Catalunya. Pocs espais tenen encara el **potencial de recuperació** que té la desembocadura de la Tordera.

Hàbitats més rellevants

La Directiva Hàbitats de la Unió Europea identifica un seguit d'hàbitats d'interès comunitari, amb l'objectiu de garantir-ne la conservació en el conjunt de la UE.

148 Hàbitats
al delta de la Tordera

32 Hàbitats
protegits
al delta de la Tordera

Protegim la desembocadura per fer possible la conservació dels hàbitats presents, però també per recuperar hàbitats desapareguts en les darreres dècades.

Espècies rellevants

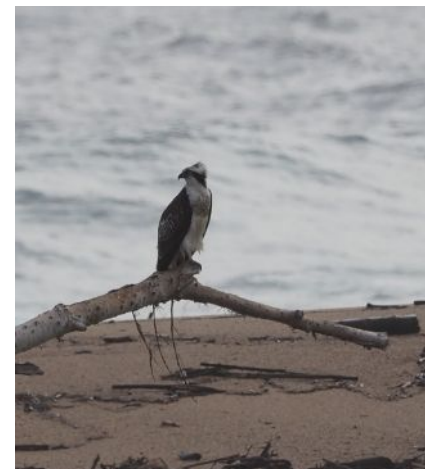
Espècies protegides, espècies amenaçades, espècies endèmiques, espècies desaparegudes a la desembocadura...

Gavina corsa

Gripau d'esperons

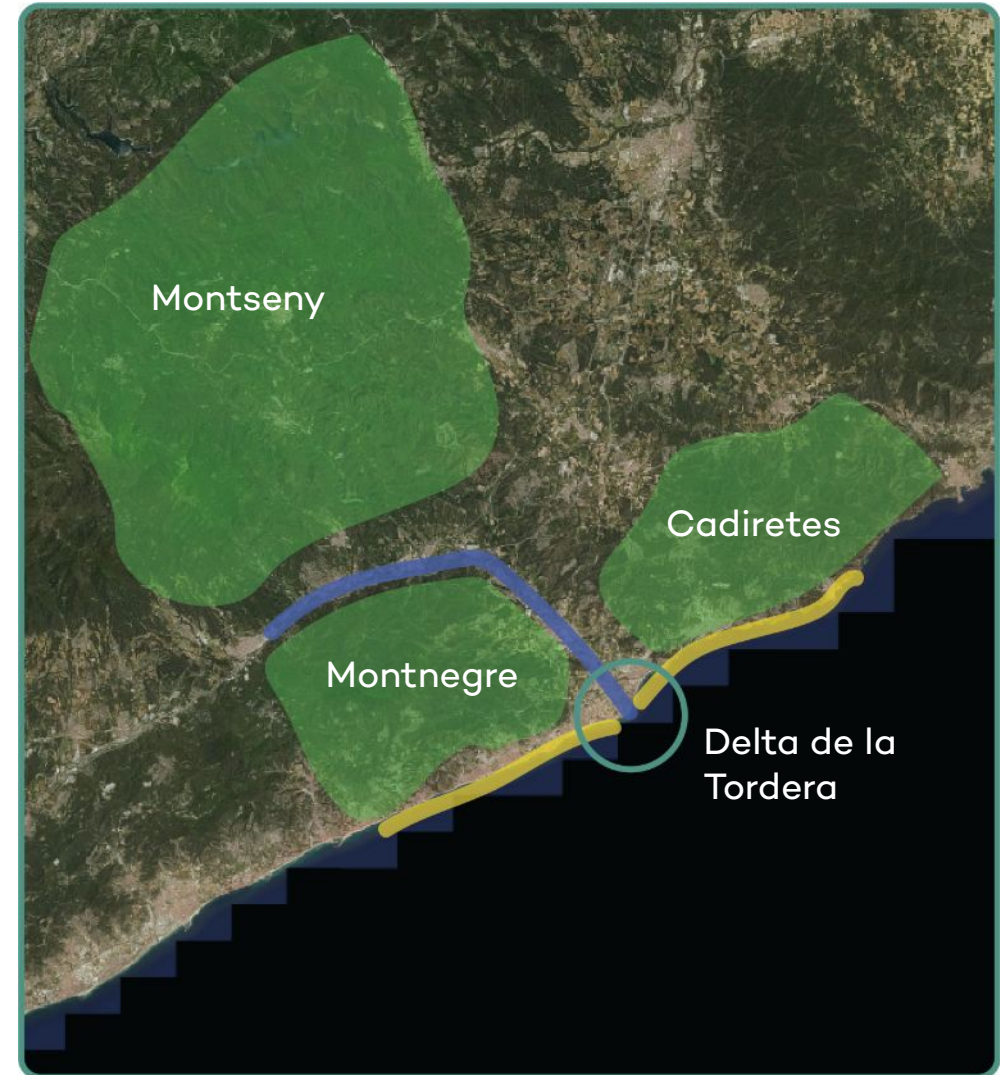
Anguila

Funció connectora

A més del seu valor com a **reservori de biodiversitat**, la Tordera i l'espai del delta, són un **important espai connector** entre altres reservoris com el Montseny, el Montnegre i Cadiretes, a més de la franja litoral.

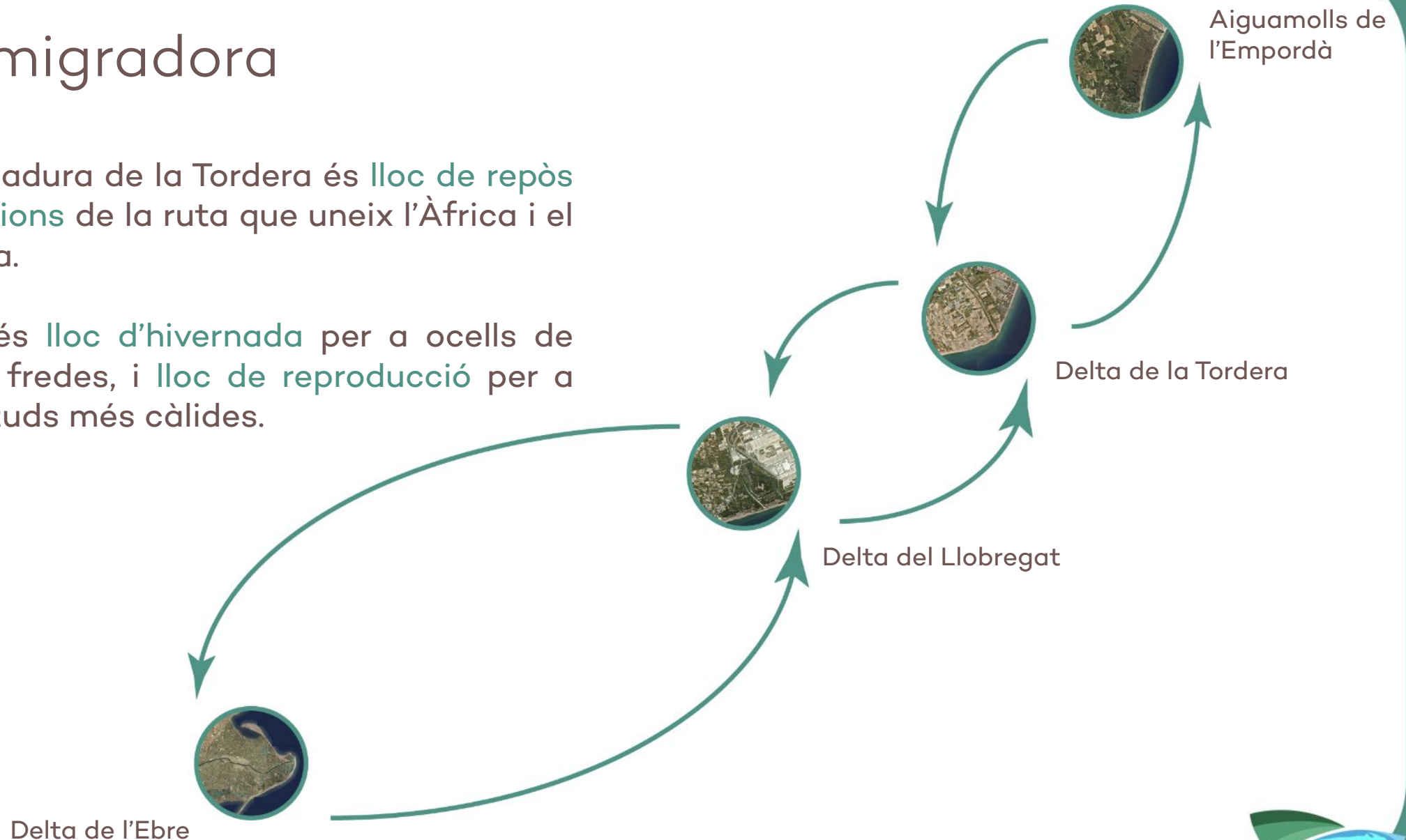
La **connectivitat** és una funció fonamental pel bon estat dels **ecosistemes** perquè permet els **intercanvis** entre les poblacions d'una mateixa espècie i el **desplaçament** dels individus entre zones d'alimentació, de repòs i de cria.

Funció migradora

La desembocadura de la Tordera és **lloc de repòs** en les **migracions** de la ruta que uneix l'Àfrica i el Nord d'Europa.

Però també és **lloc d'hivernada** per a ocells de latituds més fredes, i **lloc de reproducció** per a ocells de latituds més càlides.

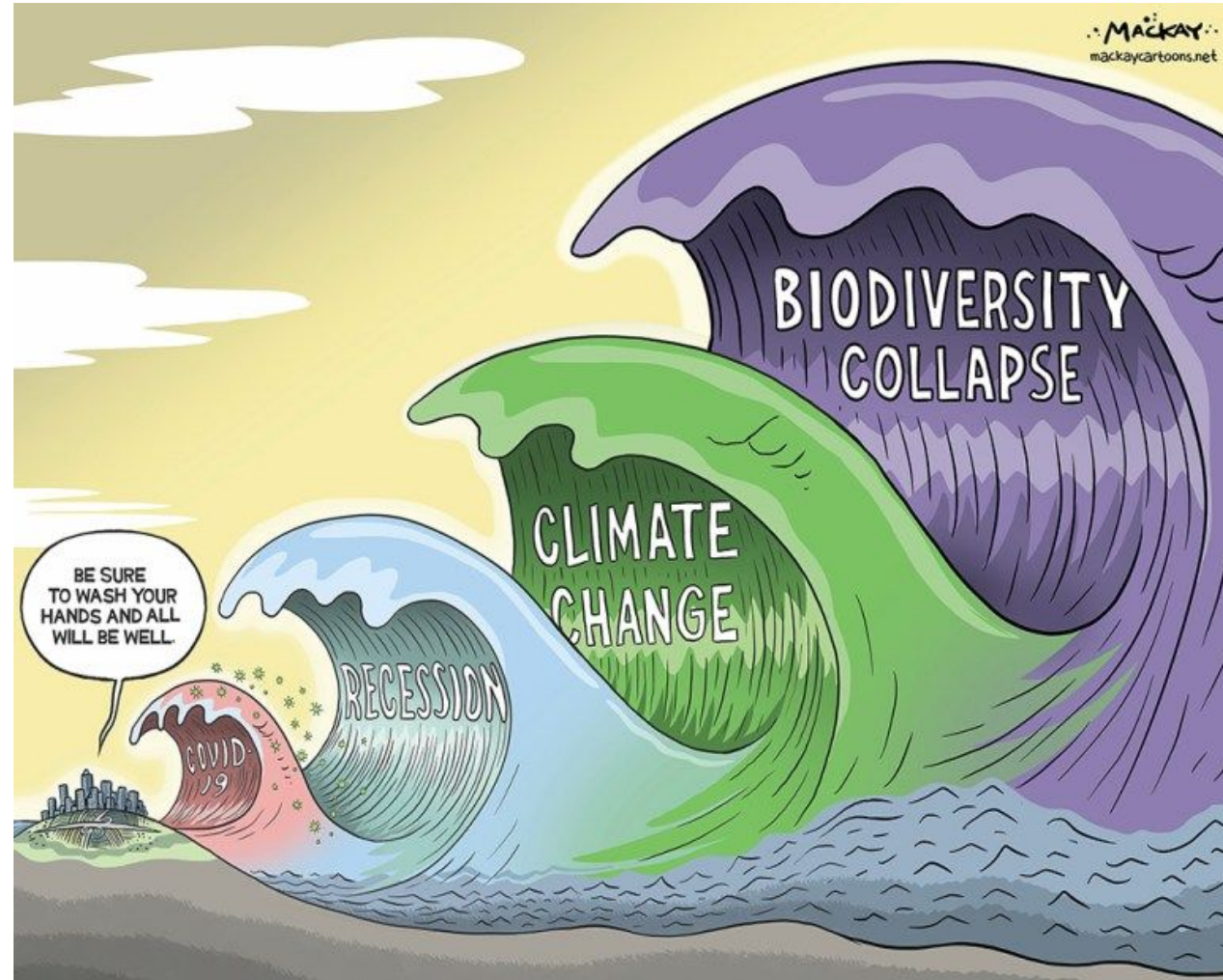

Pèrdua de biodiversitat

Som davant la sisena gran extinció de biodiversitat, però la primera provocada per l'ésser humà.

- 1) Pèrdua d'hàbitat
- 2) Espècies invasores
- 3) Creixement de la població
- 4) Contaminació
- 5) Excés de caça i pesca

És una necessitat, cal actuar, cal que protegim la Tordera.

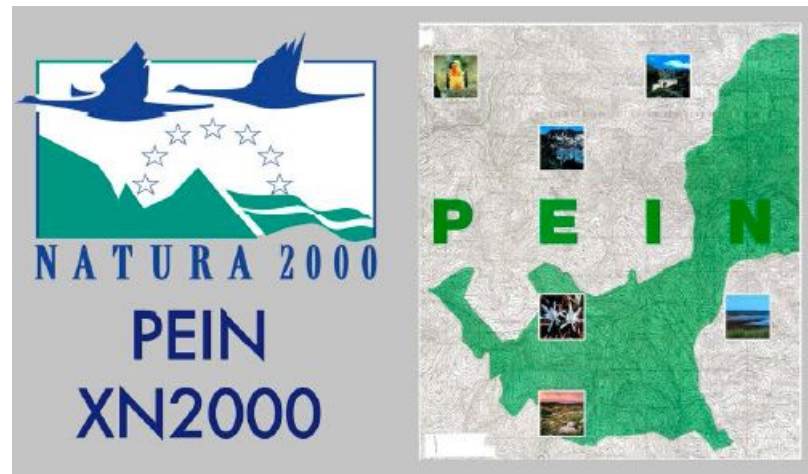

Reserva natural parcial

Reserva natural parcial

En l'actualitat...

**SISTEMA DE
PROTECCIÓ
BÀSIC**

**LLERA I
LLACUNA**

**GESTIÓ
GENERALITAT**

Reserva natural parcial

Objectius de la creació de la reserva natural parcial

**SISTEMA DE
PROTECCIÓ
BÀSIC**

**SISTEMA DE
PROTECCIÓ
ESPECIAL**

**LLERA I
LLACUNA**

**LLERA, LLACUNA,
REC VIVER i ZONES
LIMÍTROFES**

**GESTIÓ
GENERALITAT**

GESTIÓ PRÒPIA

**RESERVA
NATURAL
PARCIAL**

Es vol aconseguir una protecció de **major grau**, **més àmplia** i **més efectiva**

Reserva natural parcial

Què permetrà això?

D'acord amb la llei, la reserva natural parcial ha de permetre **protegir de manera absoluta**:

**Formacions
geològiques**

**Formacions
morfològiques**

**Determinats
biòtops**

Espècies

**Hàbitats i
comunitats**

**Conservar o
constituir escales en
les vies migratòries**

Reserva natural parcial

On quedarà la Tordera amb aquest procés?

Els **espais naturals de protecció especial** tenen diferents nivells de protecció

SISTEMA BÀSIC DE PROTECCIÓ

Sistema d'Espais
Protegits de Catalunya i
Xarxa Natura 2000

SISTEMA D'ESPAIS NATURALS DE PROTECCIÓ ESPECIAL

Parc Nacional

Parc Natural

Paratge Natural d'Interès Nacional

Reserva Natural Integral

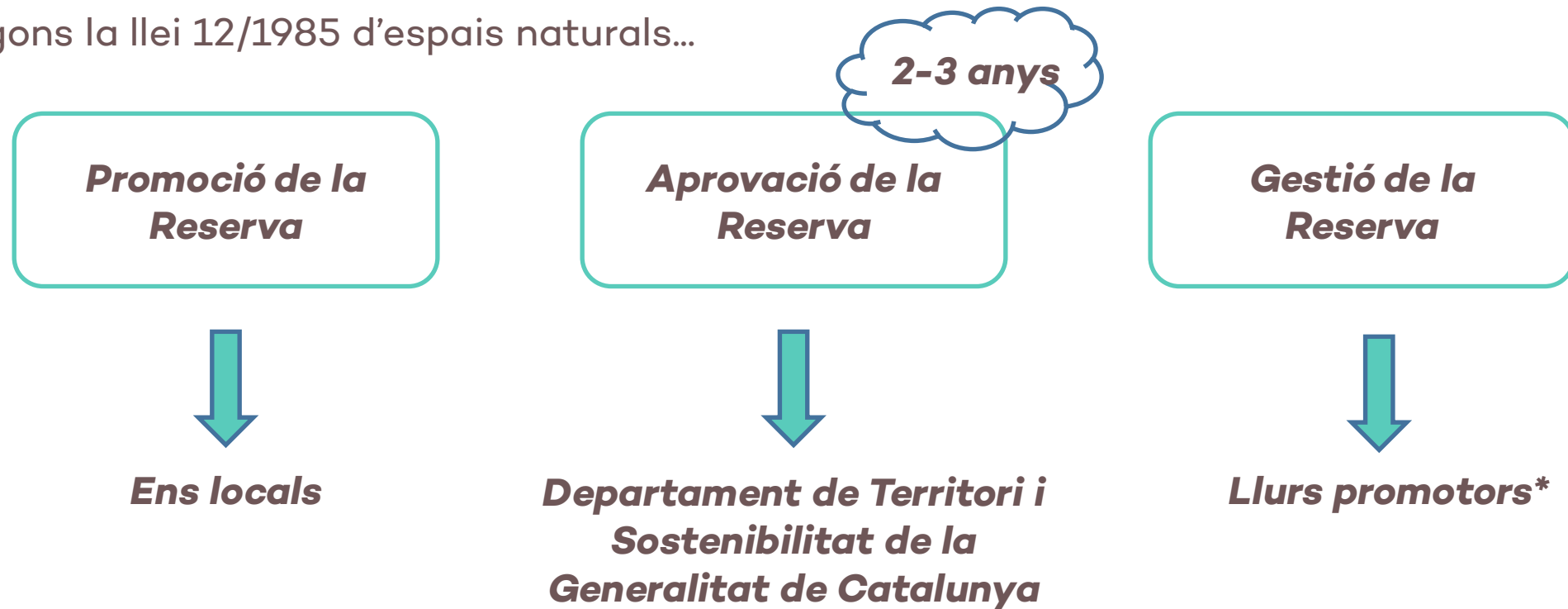
Reserva Natural Parcial

Reserva natural parcial

Procés de promoció de la reserva natural parcial

Segons la llei 12/1985 d'espais naturals...

** tot i que pot ser participada per la mateixa Generalitat, propietaris i entitats afectades.*

Ordenança municipal

Ordenança municipal

Abast i terminis de l'Ordenança municipal

QUÈ ÉS?

Una ordenança municipal és una disposició normativa aprovada pel Ple municipal que regula els drets i deures dels ciutadans en l'àmbit del seu municipi.

PER QUÈ?

Per a protegir els valors naturals de la desembocadura més enllà de l'àmbit de reserva natural i fer que les activitats de l'entorn siguin respectuoses amb aquest espai.

PER QUAN?

Entrarà en vigor abans d'aquest estiu en cada municipi, abans que expirin els respectius Decrets d'alcaldia aprovats després de la tempesta Glòria, per a la protecció de la llacuna.

Ordenança municipal

Objectius de l'Ordenança municipal

Establir nivells de protecció progressius

Conservar els valors naturals

Donar garanties als usos compatibles

Ordenança municipal

Els àmbits de l'Ordenança municipal

Grau de protecció

1

Zona de Reserva

Regulació d'usos i accés

2

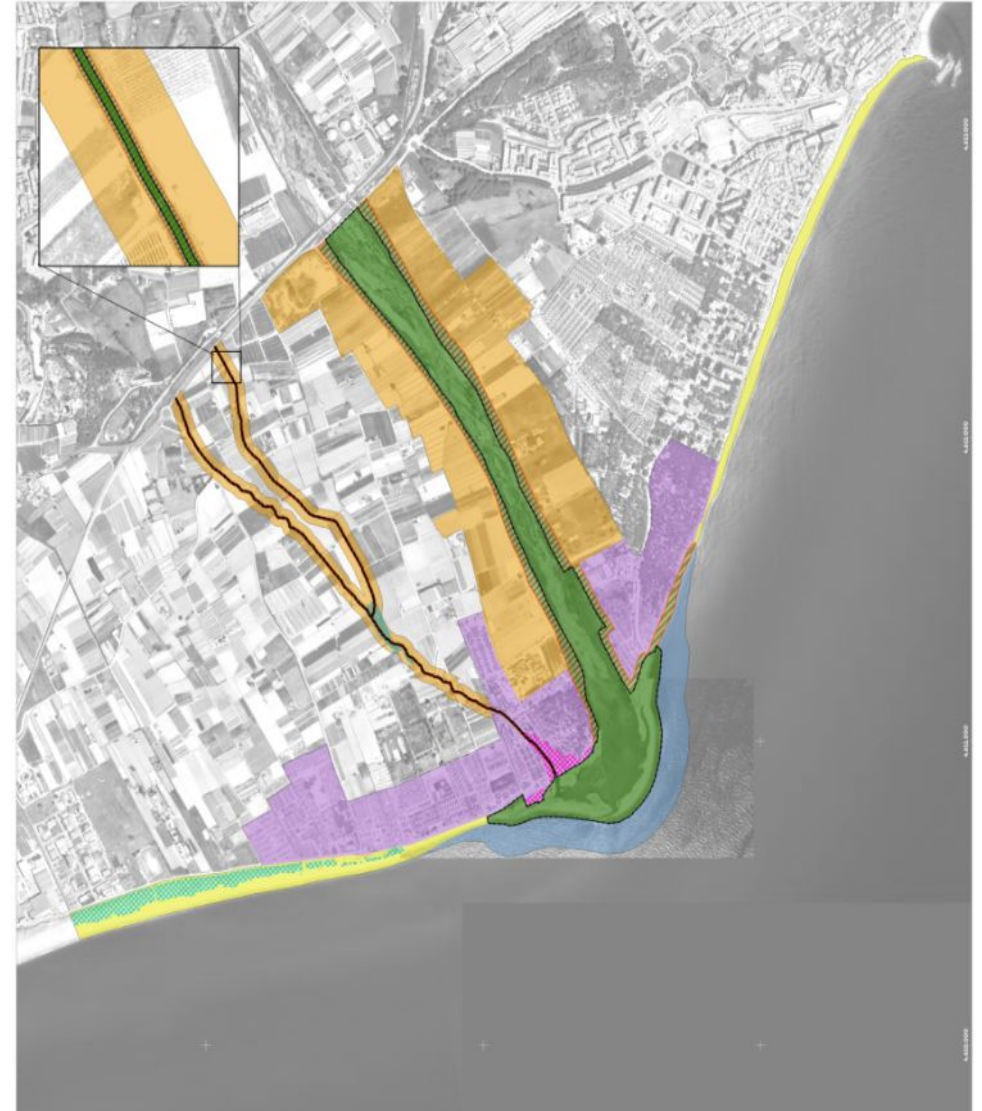
Zona de transició

Preservació dels valors naturals

3

Zona perifèrica

Regulació per compatibilitzar usos existents amb valors naturals

Ordenança municipal

Les subzones de la zona perifèrica

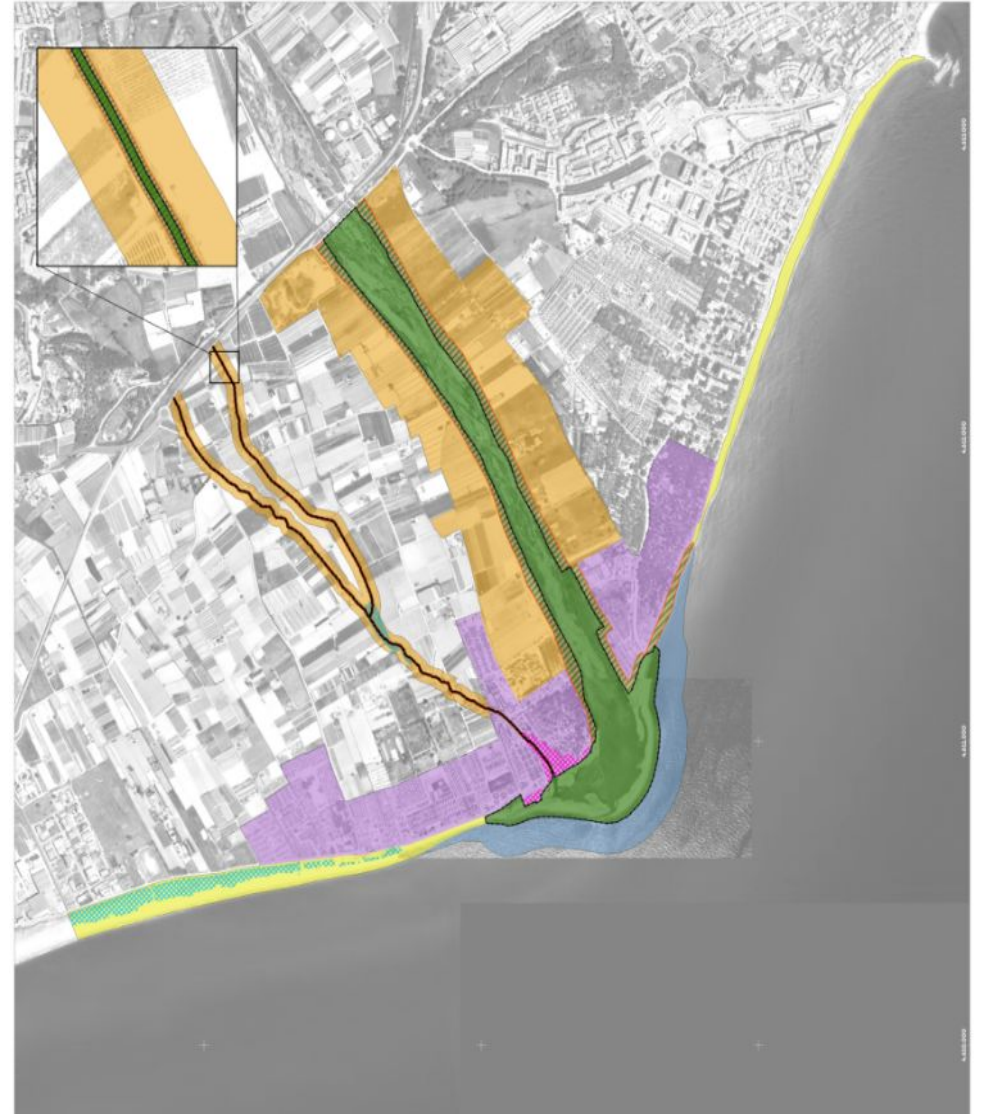
Agrícola

Càmpings

Platges

Àmbit marí

A cadascuna d'elles, les regulacions estaran d'acord amb les activitats presents.

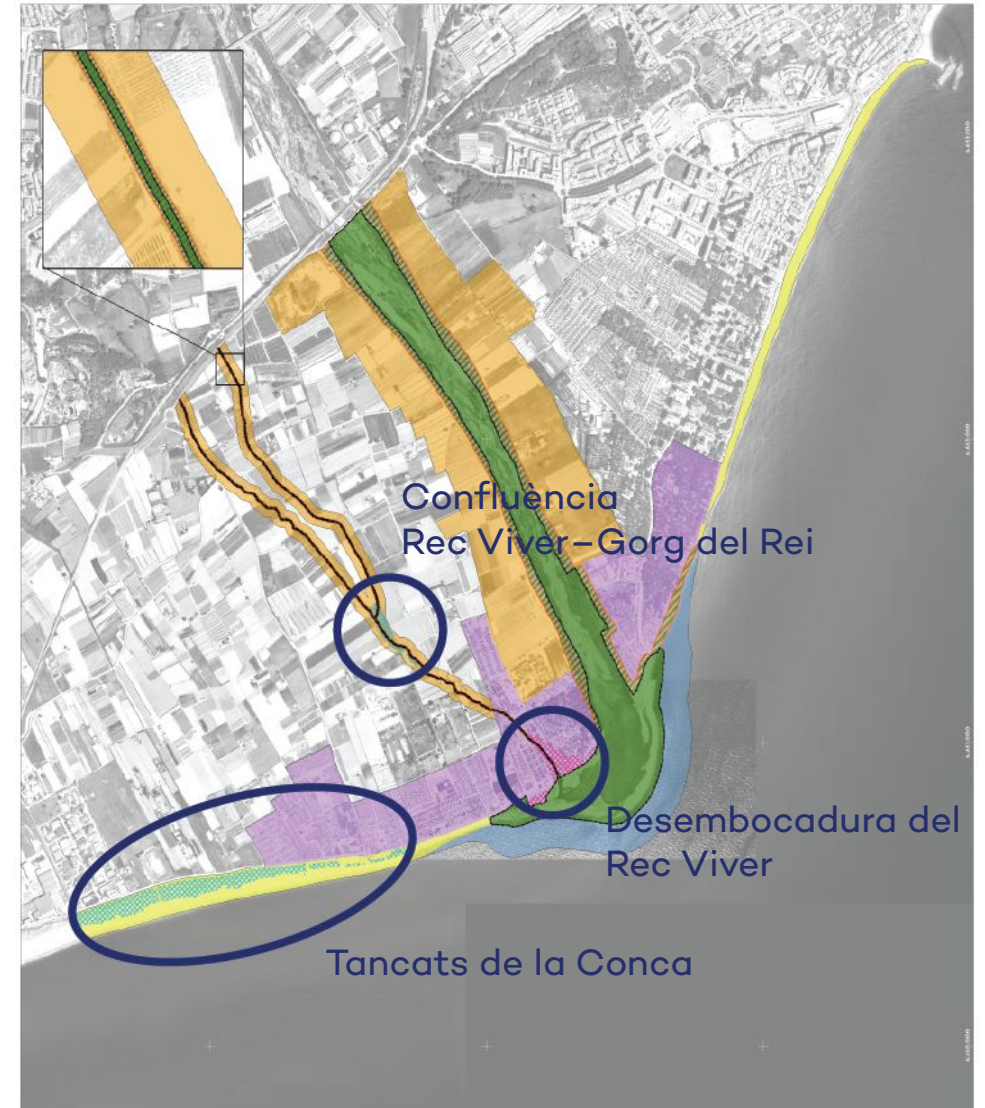

Ordenança municipal

Zones d'especial rellevància

En la zona perifèrica s'hi estableixen zones d'especial rellevància, d'acord amb els seus valors per a la biodiversitat i per a la dinàmica hidrològica.

Són els sectors dels tancats per a la vegetació de la platja de la Conca; la confluència del Rec Viver i del Gorg del Rei; així com la desembocadura del Rec Viver on hi ha una forta dinàmica fluvial.

Fase de participació activa

vevox.app

ID:
146-147-140

Fase de participació activa

Els límits territorials de la reserva natural parcial

Actual delimitació de la Xarxa Natura 2000 i del Pla d'espais d'interès natural (inclosa la llacuna)

- + el Rec Viver a Malgrat de Mar
- + sectors de les platges de s'Abanell (Blanes) i de la Punta de la Tordera (Malgrat)
- + sector ampliat a la riba esquerra del riu (Blanes)

Fase de participació activa

Els límits territorials de l'ordenança municipal

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Els límits territorials de l'ordenança municipal

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Els límits territorials de l'ordenança municipal

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Els límits territorials de l'ordenança municipal

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Usos de la desembocadura i del seu entorn

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Usos de la desembocadura i del seu entorn

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Usos de la desembocadura i del seu entorn

Zona de reserva natural (grau I de protecció): regulació dels usos i accessos.

Zona de transició (grau II de protecció): també per a la preservació dels valors naturals de la zona de reserva natural.

Zona perifèrica (grau III de protecció): regulació sectorial segons els usos del sòl presents; i limitació d'una transformació perjudicial per al medi natural.

Fase de participació activa

Torn obert de paraules preguntes, dubtes i suggeriments

Moltes gràcies

Autors de les fotografies:

Elena Farré, Javier Romera, Enric Sagristà, Rafa Sardà, Jordi Torallas

Agència Espacial Europea (ESA), Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)

 participa-hi!

MÉS INFORMACIÓ:
<https://decideix.ajmalgrat.cat/>
www.ajmalgrat.cat

Ajuntament de
Malgrat de Mar

AJUNTAMENT DE
BLANES

MÉS INFORMACIÓ:
www.blanes.cat/deltatordera

